

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képviselő.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Fél évre 5 kor. Negyed évre 2:50. Egyes szám ára 2 fillér.
---	----------------------------------	--	-----------------------------------	--

Halottak napján.

Baja, 1907 október 31.

Alig van ünnep, mely az ember kedélyére oly közvetlen hatást gyakorolna, mint Halottak napja. A mulandóságnak ünnepe ez, az enyészetnek emléknepje, mely semmilyen más évszakban nem foglalhatna alkalmasabb helyet, mint novemberben Őszutója van. A természet az ősznek sajátos színpompájában, a sárga és vörösbarna színek sokféle keverékében és árnyalatában majdnem oly gazdag színezetű és változatos képet nyújt, mint a tavaszi virágzás; de a szakadatlan lombhullás, az itt-ott égnek meredező csupasz ágak arra intik szüntelen az embert, hogy e színpompa már csak az enyészeté, a halálé. S a verőfény is, mely a fakó lomb közül kikandikál, már csak ragyog, de nem melegít és nem éltet többé; a szellő is, mely a hulló levelet idestova úzi, már hűvös és csipős és megremeg tőle ember, állat és növény egyaránt.

Ide, a haldoklásnak évszakába esik a Halottak napja, hogy minden, az érzéki észrevétel épúgy mint az emlékezet, eszébe juttassa az elmulást azoknak, kik oly nagyon tudnak örvendeni az életnek. S valóban, e napon minden a halálnak komoly gondolatát kelti az emberben: fonnyadt virág, pislogó gyeritya, hulló levél, zugó harangszó, minden a halálnak hirnöke, s a hangulat, melyet a szívben ébreszt, komoly reflexziókra készíti az embert.

A politikában is van Halottak napja. Mert ott is van lombhullás, elmulás, pusztulás. Hányan vannak, akik valamikor azt hitték, hogy hatalmuk delelőjén az istenek halhatatlanságának ambróziáját s nektárját élvezték. Pedig a verőfény, melyet elveik árasztottak, nem éltetett már s nem melegített többé, s az őszi szellő rendre elsöpörte őket, messze-messze a mulandóságnak, a feledésnek fakó mezejére.

De ez az elmulás nem vigasztalan, sőt örvendetes. Más élet, más tenyészet fakadt nyomában, más a napnak fénye, más a melege is. És ez a politikai Halottak napjának biztató hatása a kedélyekre.

Mert miként künn a temetőben is az örökkévalóság eszméje emeli föl a nyomott kedélyt a harmonikus béke szférába: úgy a politika mulandóságában is az vigasztal bennünket, hogy ez a másik élet nem fog többé véget érni. És mert haladás az élet: a letűnt politikai elvek temetőjében megnyugvással tölti el szívünket az a hit, hogy míg a multak gyászos szelleme nem fog többé hazatérni, addig az új élet haladás lesz annak az eszmének mind tökéletesebb megvalósulása felé, melyet közéletünk messiásának tartunk és vallunk mindenkor.

Föltámadunk! E szózat nem azoknak szól, kik a politika temetőjében elföldelve nyugosznak. Nekünk szól ez, és mi máris föltámadtunk. Élünk, mert élni akarunk, s mert akarunk, élni is fogunk!

A város közgyűlése.

Baja, október 31.

Szerdai lapszámunkban jeleztük, hogy pártunk értekezletet nem tart politikai okokból. Ugyanis a pártvezetőség a törvényhatósági bizottsági tagokkal való érintkezésben meggyőződött arról, hogy embereink egytől-egyig tizenhárompróbás negyvennyolcasok, akiket semmiféle nagyhangú radikális kristófiálással megtéveszteni nem lehet. Nehogy tehát az ellenfelek idő előtt elfussanak a csatatérről, a párt erejével demonstrálni nem akart.

A közgyűlésnek két igen nevezetes és tanulságos momentuma volt. Az egyik politikai kérdés, a másik pedig gazdasági.

Az első a kormányhoz szóló bizalmi nyilatkozat megszavazásából vonható le. Ha valaki irányítani akarja az országos politikát, annak vagy oly lángésznek kell lennie, hogy képes legyen önmaga egy országos pártot alakítani; vagy pedig az egy országos párt kebelében szorgalma és ügyessége folytán járhat vezérszerepre.

Nálunk azonban egy furcsa jelenség nyilatkozott meg. Ugyanis a bizalmatlansági indítványt tevő dr. Szirmai Vidor bizottsági tag állandóan 48-as cégér alatt radikális eszméket hirdetett és radikális pártinak valotta magát, minthogy pedig Magyarországon ilyen nevezetű pártot Kristóffy és Kaffka urak alakítottak és azóta már szerencsésen ki is múltak s minthogy a megboldogult radikális párti szellemében irt dr. Szirmai úr: nyilvánvaló, hogy az általa beösmert radikális párthoz tartozott. Ha pedig utólag nem vállalná a közösséget a radikális párttal, akkor a saját maga által alkotott radikális pártnak volna vezére. Bármelyik álljon is e kettő közül, még ez ideig egyik sem alkalmas arra, hogy az országos politikát irányítsa. De még a helyi politika vezetésére sem alkalmas. Ezt tapasztalhatta dr. Szirmai úr, a midőn indítványa mellett egyetlen egy ember sem szavazott. Nem elég a politikai irányításra az sem, ha valaki állandóan ellenfeleikről vagy a kormányról

azt írják, hogy »gyalázatos, mocskos, lenyúzza a bőrt, rosszabb a szövetkezeti uzsorásnál, elárulta az elveit stb.« kifejezésekkel élni. Mert ha ez elég volna, akkor az volna a legnagyobb politikus, a ki legjobban tud piszkolódni és szidalmazni. Nem elég továbbá azt mondani: »ország-világ ide nézz, bámúl és csodálj, itt van az egyedül üdvözítő radikális párt, radikális szellem, radikális elv, radikális eljárás, radikális cselekedet, radikális irányítás, radikális stb. stb., mert akkor jöhet egy szebb kifejezésű tensúr, például »fenomenális« jelzővel, akkor van lefőzve, fucscs a radikális jelzőnek és hatalmon lenne a fenomenális generalsaft.

A bajai függetlenségi párt megmarad továbbra is szerényen az országos 48-as és függetlenségi párt politikája mellett; megmaradunk mi is továbbra azon komoly irány és irány mellett, a mint eddig is működünk. Mi nem képzeljük magunkról azt, hogy mi csalhatatlanok vagyunk; nem vagyunk oly elbizakodottak, hogy jelszavak hangoztatásával, vagy nagyhangú szidalmazással eredményeket vélünk elérni, de az az egy bizonyos, ha egy konkrét esethez hozzászólunk, vagy indítványt teszünk, azt megfontoljuk és ahhoz alaposan szólunk hozzá. Tudjuk, hogy el fog jönni az az idő is, hisz az emberek sorsa és hatalma változik, a midőn bennünket is leszavaznak, hogy mások fogják irányítani a helyzetet, de ha leszavaznak is bennünket, készületlenül, komoly érvek nélkül, párt nélkül nem fogunk küzdelmet vállalni.

A másik tanulságos momentuma a közgyűlésnek egy gazdasági kérdésben nyilatkozik meg. Weidinger Dezső bizottsági tagé az eszme, hogy a városi legelők értékesítenek, hogy az abból elérendő jövedelemtöbblet a város közterhein enyhítsen. Bármily életre való is legyen az idea, eddig még nem lehetett a kis gazdákat meggyőzni arról, hogy a legelők értékesítésével nekik káruk nem lesz. Előbb oly módozatokat kell kitalálni, teremteni, amely első sorban a kisgazdákat kielégíti, hogy azoknak ne káruk, hanem hasznuk legyen s ezenkívül a kérdés megoldása által az állattenyésztés ne szenvedjen, hanem növekedjék. Ha ezen módozatokat megjeljük, akkor meg fogjuk a kisgazdákat is nyerni az eszmének és akkor keresztül tudjuk is azt vinni.

Alább folytatjuk a tegnapi megkezdett tárgysorozat pontozatait.

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. — A polgármester jelentése, — melyet tegnapi számunkban ismertettünk — Túry Mátyas biz. tag és Szabó Sámuel árvaszéki ülnök hozzászólása után elfogadtatik.

2. A m. kir. belügyminiszter úrnak leirata a központi választmány újjáalakítása iránt. — A központi választmányba megválasztattak: Alföldy Béla 57, Czérnay Imre 60, Drescher Gyula 60, Erdélyi Gyula 65, dr. Fehér János 65, dr. Fehérváry Dezső 62, dr. Nyiraty János 60, Szutrély Lipót 64, dr. Valentin Emil 62, Allaga Ottó 62, Wunderlich József 64 és dr. Monostori Gyula 60 szavazattal.

3. Ugyanannak leirata az anyakönyvi kivonatok kiállításáért járó díjak bevételezése, kezelése és elszámolása iránt alkotandó szabályrendelet és az anyakönyvi hivatalos órák

tárgyában. — A szabályrendelet megalkotatik, a hivatalos órák megállapíttatnak.

4. A kiküldött bizottság jelentése a bajai kereskedelmi- és iparbanknál elhelyezett gyámpénztári pénzkészletek biztosítása tárgyában. — A Kereskedelmi és Iparbanknál elhelyezett gyámpénztári pénzkészletek teljes mérvben biztosítva vannak. A kiküldött bizottság jelentése tudomásul vétetik.

5. A városi tanács javaslata a gyámpénztári készpénzkészleteknek jövő évi elhelyezése tárgyában. — Minthogy a Bajai Kereskedelmi és Iparbank, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank Bajai Fiókiintézete és a Bajavidéki Takarékpénztár a gyámpénztári készpénzkészleteket 5%-os kamattal hajlandó elfogadni, viszont a Bajai Takarékpénztár csupán 4½ százalékos kamattal hajlandó adni, a tanács javasolja, hogy: Azon esetre, ha a Bajai Takarékpénztár megadja szintén az 5% kamatot, úgy helyeztessék el a gyámpénztári készpénzkészletet 40%-a a Bajai Takarékpénztárnál, 25% a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál, 25% a Szegedi Kereskedelmi és Iparbanknál és 10% a Bajavidéki Takarékpénztárnál.

Az esetre, ha a Bajai Takarékpénztár az 5% kamatot megadni nem volna hajlandó, az ott elhelyezett gyámpénztári pénzek egész összege felmondatik és más pénzintézeteknél helyeztetik el.

A tanács javaslatát a közgyűlés elfogadta.

6. Dr. Szirmai Vidor bizottsági tagnak indítványa az Ausztriával kötött kiegyezés miatt a magyar kormány eljárásának rosszsalása és a kvóta felemelése ellen tiltakozó határozat hozatala iránt. — Erdélyi Gyula főjegyző ismerteti dr. Szirmai Vidor indítványát. Közben a főjegyző az indítványt felolvassa, többen ingerülten szólnak közbe:

— Nem igaz!

Miután a kormány kényszerhelyzetben volt és még így is kiváló gazdasági és közjogi vívmányokat hozott, amelyek Magyarországnak óriási előnyöket biztosít, minthogy a miniszterelnök expozéjában is olyan reformokat helyezett kilátásba, amelyek Magyarország jövő fejlődését biztosítják, javasolja a tanács, hogy az indítvány vétessék le napirendről és a közgyűlés adjon a kormány iránti bizalmának kifejezést.

Rajcsányi B. Imre rövid felszólalásában elítéli Szirmai indítványát és pártolja a tanács javaslatát, mert fejjel a falnak nem mehetünk. Bizik a nemzet hivatott vezéreiben.

Dr. Nyiraty János magas szárnyalású és érvekben gazdag beszéde következett ezután. Rámutat arra, hogy a mai kormány egy teljesen korrumpált kormánytól vette át a kormányt. Két táborra oszlott az ország. Egy a 48-as és a vele koalizált pártok, akik az országot kivezették a zavarokból, a másik az alkotmány csarnokából kikorbácsolt darabont had.

A darabontok kárörvendve látták, ha az ország bajba került.

Rámutat dr. Nyiraty, hogy Szirmai Vidor 48-as cégér alatt dugárut akar becsempészni. Jellemzi a darabontok által hirdetett áldemokráciát és áradikalizmust. Az indítványt bonckés alá veszi és pontról-pontra rámutat azoknak valótlanágára. Indítványozza, hogy dr. Szirmai indítványa elvettessék és a közgyűlés a kormánynak bizalmat szavazzon.

Dr. Valentin Emil Nyiraty János álláspontjára helyezkedik.

Szász Ottó indítványozza, hogy ne szavazzon a közgyűlés se bizalmat, se pedig bizalmatlanságot.

Dr. Ambrozovics Lajos főispán szavazásra bocsátja a kérdést.

A tanács, illetve dr. Nyiraty János indítványa mellett 46-an szavaznak, dr. Szirmai indítványára egyetlen egy szavazat sem esik. (Maga az indítványozó sem állott fel.) Szász Ottó indítványa mellett 14-en szavaztak.

A szavazat eredményét a közgyűlés többsége lelkes éljenzéssel fogadta.

7. Az igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak 1908. évi névjegyzékéről. — A jelentés tudomásul vétetik.

8. Polgármester jelentése a folyó év végével üresedésbe jövő és választás alá eső bi-

zottsági tagok helyeinek betöltése tárgyában. — A tanács javaslata szerint a törvényhatósági bizottsági tagválasztások határideje 1907. november hó 24-ére tűzetik ki. Választási helyiség: az első kerületben a városi székház, a másodikban a régi belvárosi iskola, a harmadikban az alsóvárosi népiskola.

Az I. kerület választás elnöke Weisz Nándor tanácsnok, helyettese dr. Valentin Emil. A II. kerületben a választás elnök Dr. Drescher Gyula, helyettese dr. Nyiraty János. A harmadik kerületben a választás elnöke dr. Mórder Géza helyettese Czérnay Imre.

9. Egy alkapitányi állásnak választás utján való betöltése. — Alkapitányvá választatik 9 szótöbbséggel dr. Flórián Gézával szemben dr. Hechtl József. A megválasztott rendőralkapitány nyomban leteszi a közgyűlés előtt a hivatalos esküt.

10. A földmivélsügyi m. kir. miniszter úrnak körrendelete közlelők létesítése tárgyában. 11. Ugyanannak körrendelete a közlelők mikénti létesítésére szabályrendelet alkotása tárgyában. 12. Weidinger Dezső bizottsági tagnak indítványa a város tulajdonát képező közlelő földek eladása tárgyában. — A tanács a három pontra együttesen tesz javaslatot.

Minthogy az összes legelőkre a legutóbbi árlejtésen nem volt ajánlattevő és Gyulánszky József régi bérlő is csak úgy hajlandó tovább is a 610 korona bérleti összeget megfizetni, ha megengedtetik neki a legeltetési díjakat felemelni, minthogy, továbbá a homokos talajból a fű az év nagyobb részén kiszűl, javasolja a tanács, hogy a legelők bérbeadása céljából 1200 holdanként 30 kor. kikialtási ár mellett árverés tartassék. A legelőkölő hagyassék meg: a felső járásból a jánosholmi uton 21 hold, az alsó járásból a lókert mellett 35 hold és a posványosi egész 75 hold legelő.

A földmivélsügyi minisztert pedig keressék meg, hogy a legelő-szabályrendelet alkotásától tekintsen el.

Dr. Valentin Emil nem helyesli, hogy a kis gazdákat, akik tehenet tartanak ebben a kérdésben meg sem hallgatják. Indítványozza, hogy a kérdést vegyék le a napirendről és lépjen a tanács érintkezésbe a gazdákkal és kisgazdákkal. Ezek érdekeinek mérlegelése mellett tegyen aztán a tanács a közérdeket kielégítő javaslatot.

Rajcsányi B. Imre dr. Valentin indítványát támogatja.

Weisz Nándor tanácsnok elfogadja Valentin indítványát.

Weidinger Dezső a maga indítványa mellett szól és csodálkozik, hogy azt a közgyűlés és a tanácsnok is nem teszik magukévá.

Rajcsányi és dr. Valentin újabb felszólalása után a közgyűlés Valentin dr. indítványa értelmében határoz.

13. Esztergom vármegye közönségének átirata az 1898. XXI. t.-cz. 8. §-ának megváltoztatásával orsz. gyermekvédelmi alap létesítése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólág tudomásul vétetik.

14. Jásznagykunszolnok vármegye közönségének átirata a gazdasági érdekképviselet országos szervezése tárgyában a földmivélsügyi m. kir. miniszter úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Egyszerűen tudomásul vétetik.

15. Nagyvárád város közönségének átirata a löversenyfogadások eltiltása, az osztálysorsjáték eltörlése és a hazárdjátékoknak szigorú büntetése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólág tudomásul vétetik.

16. A városi tanács javaslata a gyermekvédő menhelybizottságba két tagnak megválasztása iránt. — A két tag megválasztatik.

17. Ugyanannak jelentése a városi polgári és belvárosi elemi népiskola építése és berendezésére vonatkozó kiviteli költségvetésről és leszámolásról. — A tanács jelentése tudomásul vétetik.

18. Ugyanannak jelentése az utcák tisztítására előirányzott hitelösszeg kimerüléséről. — Az utcák tisztántartására 4200 kor. van előirányozva. Minthogy ez az összeg kimerült, javasolja a tanács, hogy az év végéig még 800 korona erre a célra kiutalványoztassék,

amely összeg a vasúton érkező árúk után szedendő kövezet-vámdíjakból fedezendő. Túrty Máttyás hozzászólása után a tanács javaslata elfogadtatik.

19. Ugyanannak előterjesztése a számvevőség és városi adóhivatal elkülönítése folytán a városházán szükséges átalakítási munkálatok elrendelése tárgyában. — A szükséges munkálatok elrendeltetnek.

20. Ugyanannak jelentése a városi előfogatoknak Szokolovits György vállalkozó terhére újabb vállalatba adása iránt megtartott árlejtés tárgyában. — Jelentés tudomásul vétetik.

21. Ugyanannak javaslata a Szentjános külvárosi gyermekmenedékház céljaira Keller Rezső és neje tulajdonát képező háznak megvétele tárgyában. — Javaslát elfogadtatik.

22. Ugyanannak javaslata Adamek József segély iránti kérelme tárgyában. — Kérelemnek hely adatik.

23. Olácsy György ev. ref. népiskolai tanítónak kérvénye a város kötelékébe leendő felvétele iránt. — A város kötelékébe felvétetik.

24. Az ág. hitv. evang. egyházközségnek kérvénye templomépítés céljára 2000 korona segélynek megszavazása iránt. — A 2000 koronás segély megszavaztatik évi 400 koronás részletekben.

25. Friedman Miksa mátéházai haszonbérletnek felebbezése a gazdasági épületek nádtetőzetének tatarozása ügyében hozott tanácsi határozat ellen. — Főlebbezés elutasítatik.

26. Gr. Kreith Béla kérvénye a Kossuth-muzeum segélyezése iránt. — Segély megszavaztatik.

27. Rabata József és társai kérvénye a Szegedi-uton a 20. számú házból a Borz-utcáig kövezett átjárónak létesítése és ezen ház elé egy kőolaj-lámpának felállítása iránt. — Kérvénynek hely adatik.

28. Özv. Spitzer Simonné és társa cégnek és Salló Károlynak kérvénye a városi téglá és cserépetési telep haszonbéri szerződésének a nyers vályog eladására vonatkozó részének megváltoztatása iránt. — Kérvények hely nem adatik. Özv. Spitzer Simonné a városi téglágetőtől 50000 nyers vályogot elhozott. Minthogy ezt a szerződés tiltja, a birságolástól ugyan ezúttal eltekint a közgyűlés, de utasítja feleket, hogy az elhordott vályogot visszaszállítsák.

29. Kópacsek Máttyás és társa kérvénye a Róka-utcai 6. számú ház előtt egy kőolaj-lámpának felállítása iránt. — Kérvénynek hely adatik.

30. Máttyai Mihály kérvénye Tóth Kálmán-utcai háza előtt 5 □-öl közterületnek építkezés céljaira leendő átengedése iránt. (Harmadik szavazás.) — Átengedtetik.

31. Friedman Miksa kérvénye a Tóth Kálmán-utcára dülő háztelke mentén 5 □-ölnyi közterületnek átengedése iránt. — Legközelebbi közgyűlés elé utaltatik.

32. A bajai gyapjufonó és szövőgyár kérvénye gyári víz kibocsátására ideiglenes engedély megadása iránt. — A víz kibocsátása 80 napi időtartamra megengedtetik.

33. Preimayer Pál ajánlatot tesz a Bárány Szálloda bérletére. Felajánl évi 3210 kor. bérletet. — A közgyűlés az ajánlattal szemben úgy határoz, hogy a bérletre árverést tűz ki.

34. Vojnits Dániel apát-plébános kérvénye, hogy a plébánia kályhái kocsz fűtésre alakíttassanak át, illetve központi fűtőkészülék rendeztessék be. — A kérvénynek hely nem adatik.

SZINHÁZ.

A vasgyáros.

Baja, 1907. október hó 30.

A tegnapi előadás telve van sok tanulsággal, melyet mindenesetre érdemes megszivlelni. Nem új darab, nem borsos, nem is falrengető alkotás. És ime mégis zsufolásig megtöltötte a színház termét, mely ismét szűknek és szegényesnek bizonyult. S a közönség is lelkes hangulatban örvendett régi ismerősei

viszontlátásának. Mi volt az oka e nagy sikernek, e mélyen szántó hatásnak?

Mindenesetre maga a darab is, melyről nem is kell referádát írnom, hisz a színházjáró publikum eléggé ismeri. A hatás nyitja az előadásban keresendő. Ilyen előadást már rég nem élveztünk. Tegnap minden szereplő feladatának azon a magaslatán állott, ahova csak a szerepért való őszinte lelkesedés emelheti a színészt, ahova csupán a becsülettel végzett munka a jó szereptudás, a kifogástalan összejátszás, a kis szerepnek is a megbecsülése, szóval: a művészet lépcsőjén át juthat a játékos.

Könyves (Derblay) és Tóth Ilona (Claire) Virányi (Bligny) és Markovics Margit (Athénais), Farkas Béla (Moulinet) és Szász Anna (Beaulieuné), Vándori Béla (Préfont) és T. Zalay Irma (Sophie), Szigethi Andor (Octave) és Várady Jolán (Susanne) jeleskedtek a darabban. Kivált Könyves és Tóth Ilona kezdettől végig oly finoman cizellirozott, oly természetes és elragadó alakítást nyújtottak, hogy mi époly büszkék lehetünk társulatunkra, melynek ilyen tagjai vannak, mint ők a tegnapi munkájukra.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1907. okt. 31.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor Justh Gyula elnöklésével ülést tartott. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után, melyre észrevétel nem történt, azt hitelesítették.

A napirend előtt Ugron Gábor emelkedett szólásra és indítványozta, hogy az indimnitas tárgyalásának folyamata alatt az ülés egy órával meghosszabbítsák. Az országgyűlés a kérdés fölött egyszerű szavazással vita nélkül a legközelebbi ülésen fog határozni. Következett a napirend. Elsőnek Sturmán György horvát nemzetiségi képviselő jelentkezett szólásra, ki heves szavak kíséretében támadja Wekerlét, Thalyt és a kormányt, nemkülönben a függetlenségi pártot. Azt állítja, hogy Thaly, az ősz kuruc, akkor dicseri a kormányt legjobban, mikor az országra nézve oly káros kiegyezést kötött. Szerinte Wekerle azért intézett éles támadást a horvátok ellen, hogy ezzel elterelje az ország figyelmét a kiegyezési kérdéstről. Ezelőtt — ugymond — esze ágában sem volt támadni a horvátokat. A függetlenségi párt — szerinte — rehabilitálta a szabadelvűpártot, mert a kiegyezést ugyanazon elvek hangoztatása mellett kötötte meg, mint amelyeket a szabadelvűpárt vallott. Az élénk ellentmondásokkal kísért beszéd után az elnök tíz percere felfüggesztette az ülést.

A szünet után

Bánffy Dezső szólal fel és kijelenti, hogy bár a kormány iránt bizalommal nincs, az indimnitas mégis megszavazza, mert azt állami szükségletnek tekinti s nem akarja az országot az ex lex veszélyének kitenni. Foglalkozik Lukácsiu beszédével és a kormány nemzetiségi politikájával. Kijelenti, hogy tudja, hogy nem fog a hatalomra visszakerülni, de Lukácsiu és társai ezt bizonyára nem is igen kívánják.

Lukácsiu: A haza érdekében nem is kívánhatom.

— Ellenben — folytatja Bánffy — vannak az országban és a függetlenségi pártban számosan, kik az ő erőteljes, nemzetiségi politikáját visszakívánják. (Élénk éljenzés és taps a függetlenségi pártot.) Az olyan férfiaknak nem kell megkegyelmeznem, mint a milyenek Lukácsiu és társai, kik a magyar trikolor láttára a gyűlölettől elfehérednek, kik memorandumjukkal Bécsbe mennek, a haza ellen áskálódni.

Közbeszólások a nemzetiségiek oldalán:

— Alaptalan vád!

Wekerle: Bánffy alatt kegyelmeztek meg nekik.

Bánffy beszédét a nemzetiségek elleni kiméjletlen harcra való felszólítással fejezte be, me-

lyet a Ház zajos tapssal és éljenzéssel honorált.

Lukácsiu Bánffy beszédére reflektálva előadja, hogy tény az, hogy a nemzetiségiek memorandumukkal Bécsben jártak, de viszont tény az is, hogy az akkori kormány elzárta az utat előlük, hogy kérésüket a legmagasabb helyen meghallgathassák.

Lukácsiu után még **Bozóky** Árpád beszélt, ki szintén támadja a kormányt. Az indimnitas nem szavazza meg.

Déli 1 órakor az ülés még folyik.

Harden-ügy epilógusa.

A Harden-ügy még mindig élénken foglalkoztatja a német közvéleményt és a sajtót. Mint nyilvánvaló dolgot pertraktálják, hogy a császár környezetében még ma is számosan vannak, kik Moltke gróffal egy húron pendülnek, ilyenekként *Hobenlohe*, *Linard*, *Hobenau* főurakat nevezik meg. Mindezt csak azért nem közlik a császárral, mert nem akarják annak kegyét veszteni.

A győri orvosok sztrájkja.

A győri orvosok a mára virradó éjszaka gyűlést tartottak, melyben *Vizkelety* Sándor indítványára elhatározták, hogy a munkásbiztosító pénztárral szemben a szabad orvosválasztáshoz ragaszkodnak és hogy egy látogatásért nappal egy koronát, éjjel két koronát igényelnek. Ha a pénztár ezen indítványukat el nem fogadja: sztrájkba lépnek.

Karcolat.

Október 31-én.

- Haló, központ?
- Igen!
- Csókolom kezét, nagysád! Legyen kegyes összekapcsolni a 101-gyel; sürgős beszélni valóm van a szerkesztőmmel.
- Tessék, megvan.
- Haló, szerkesztő úr?
- Igen, ki beszél?
- Itt Tóbiás. Mondja szerkesztő úr, hányadika van ma?
- Még azt se tudja? Október 31-ike.
- Nahát tessék idehallgatni! Ma, a hónap legeslegvégén egy kórista *bankóragasztó papíros* vásárolt az egyik papirkereskedésben.

NAPIHIREK.

Előléptetés. *Csermák* Ferenc főhadnagyot, mint értesülünk, a mostani előléptetések alkalmával *századossá* léptették elő.

Tüz. Bácsborsódon Mayer Henrik szalmája leégett. A tüzet egy részeg ember okozta, aki részegállapotban a szalma tövében szivarra gyújtott.

Talált pénz. Biró Julianna 9 éves kis leánya egy kendőbe csomagolva 100 koronát talált az utcán. A pénzt elvitte a kocsmában mulató apjának. Ez nagy örömeben felváltotta a 100 koronást, abból elköltött 5 koronát, aztán hazament. Utközben elvesztett a pénzből 50 koronát, a megmaradt 45 koronát elkobozta tőle a csendőrség és megtette ellene a feljelentést a bajai kir. büntető járásbírósnál.

Hamis pénzek. A bajai kir. adóhivatalnál ma *Vörös* József baracska lakos hamis 50 koronással, *Klámik* István regőcei lakos pedig hamis 20 koronással akart fizetni. Az adóhivatal mindkettőjüket feljelentette a bajai bíróságnál.

Tolvaj török. Saiária Ibió banjalukai illetőségű mohamedán kazán munkás a hidépítésnél egyik társától 17 koronát ellopott. A csendőrség letartóztatta és a bajai bíróságnak átadta.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Bernschütz József bajai lakos nemkülönben kk. gyermekei családi nevének »Bezerédi«-re kért átváltoztatását megengedte.

Olyan törekvés föltétlenül megérdemli támogatásunkat, hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezúttal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ödön magnagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akcióját folytatja, t. i. a *természettől arankamentes* lóhere és lucerna magért nemesak a napiárnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető árnál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner-céggel, még pedig minta melléklésével, ha arankamentes lóhere — vagy lucernamag felett rendelkeznek.

Elítélt sikkasztó. A bajai bíróság ma Mócsics Zsifkó péksegédet 21 napi fogházra ítélte azon okból, mert gazdájától 53 koronát sikkasztott.

Feltűnést keltő zenemű-ujdonság hagyta el mostanában a sajtót. Ez, a *Fráter* Loránd által szerkesztett *Száz magyar dal*, mely 3 koronáért kapható *ifj. Wagner* Antal könyvkereskedésében.

Wekerle és a Darányi a munkásokért. Mig a szocialista pártnak a munkásságra nézve semmi hasznot sem hozó komédiája lefolyt, addig két miniszter is iparkodott a munkásság helyzetén igen értékes javításokat eszközölni. A mindennapi keresetéből élő munkásemberre ugyanis valósággal csapás volt a fegyvergyakorlat ideje, mert fizetést nem kapott addig és így a családja a legnagyobb nélkülözések között küzdötte át a kötelezettség teljesítésének idejét. Most két miniszter is javított a helyzetükön, egyik a másik példáján okulva. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra bevonuló vasgyári munkások a katonai szolgálat idején megkapják fizetésüket. Darányi földmívelésügyi miniszter méltányosnak tartotta, hogy az erdei munkások ugyanabban az elbánásban részesesíttessenek, mint a vasgyári munkások, ezért a most kiadott körrendeletében kimondta, hogy a besztercebányai, selmechányai és körmöcbányai egyesített társaság kötelekébe tartozó nős, családos erdei munkásokat arra az időre, mig fegyvergyakorlatra bevonulnak, amennyiben szakmában dolgoznak, fizetésük teljes összegét, amennyiben napszámban vannak, fizetésük hatvan százalékát kifizessék.

A villanyos színház előadásai a szüntársulat ittműködése alatt szüneteltek. Most, hogy a társulat bevonul Szabadkára, téli állomására, a vállalkozók sietnek a közönség újabb szórakoztatásáról gondoskodni. Egyelőre a nyári helyiségben tartanak előadásokat, de később gondoskodni fognak téli helyiségről, ahol egész télen át, hetenként három napon tartanak előadásokat. Minden estén újabb és újabb szenzációs képeket mutatnak be. A pénteki megnyitó előadáson meglepően szép és gazdag műsor lesz, amely a közönség igényeit várakozáson felül ki fogja elégíteni.

Határidő üzlet

1907. október 31:

Búza	októberre	— K —	áprilisra	12 K 49
Rozs	»	»	»	11 » 71
Zab	»	»	»	8 » 49
Kukorica	májusra	7 »	13	

Az árak 50 kg.-ként értendők.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

Szerkesztőség telefon száma: 101.

Kiadóhivatal telefon száma: 36.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban :
Ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.
Minden szó 4 fillér. — Vastag betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Használt kályhák

jókarban, szénfűtésre is alkalmas, eladók Bővebbet Scheer Bertnátné könyvkereskedése, Lámpa-utca.

Csinos fiatalember,

keresztény, nőülés céljából olyan leány, vagy fiatal özvegy ismerettségét keresi, ki legalább 3000 korona hozománnyal rendelkezik. A fenti összeg egy jól jövedelmező üzlet átvételéhez volna szükséges. Szíves ajánlatokat U. B. 28* alatt a kiadóhivatalba kérek.

Egy elegánsan **butorozott szoba** egy, vagy két úr részére kiadó.
Mészáros Lázár-utca 26.

Egy jó házból való fiú **tanulónak** felvétetik **Wagenblatt** és **Henerári** kereskedésében.

Fényképező gép

használt, de jó karban, olcsón eladó. A gép méret 12 x 16 1/2 cm. s van hozzá két kettős kazetta s egy kitűnő lencse Cím a kiadóhivatalban.

Alkalmas helyiség

fűszer- és csemege-üzlethez

— nagy berendezéssel együtt —
anélkül is — a város legélénkebb, legforgalmasabb helyén.
— o bármikor bérbe adandó. o —
Hol? A kiadóhivatalban megtudható.

A fölemelt

drága kamatláb

dacára törlesztéses kölcsönök a régi olcsó föltételek mellett 4 1/2% törzskamattal folyosíttatnak:
földbirtokok, városi bérházak és nagyobb magánházakra, ugy építkezési célokra 10—50 évig terjedő időre.

Bővebb felvilágosítással szolgál:
SPITZER SÁNDOR
bankbizományi irodája
BAJA, Vörösmarthy Mihály-utca 6.
A Központi Szálló átellenében.

15—15

Iroda áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit,
hogy 35 év óta fenálló

HIRDETÉSI IRODÁJÁT

(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10-én
saját házába

BUDAPEST, IV., Molnár-utca 38. sz.
helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai
és naptárai részére.

5—2

SZÁNTÓI VIZET IGYUNK!

! Szántói víz!

olcsó és kiváló.

Elismert legjobb gyógyhatású
és asztali **MAGYAR**
valódi **ÁSVÁNY-VIZ.**

Legelső orvosi szaktekintélyek ajánlják gyomor és bélbajok ellen.

ÁRAK:	
1 1/2 literes palackokban	56 fill.
1 literes palackokban	40 fill.
1/2 literes palackokban	30 fill.

Jó, kellemes és kiváló hatása!

Egyedüli elárusító Baja és környékére:

Gludovác Ferenc utóda.

SZÁNTÓI VIZET IGYUNK!

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

≡ SZÉNSAVAT ≡

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben.

Sziv-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál:

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe: BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnyezim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Sürgöny!

=

Sürgöny!

=

ISMÉT

MEGNYILIK

a párisi projektograph

VILLANYOS

SZINHÁZ

élő-, beszélő-, mozgófényképek

BAJÁN,

a kisvásár-téren.

Csak 3 napig

pénteken, november hó 1-én,
szombaton, november hó 2-án
és vasárnap, november 3-án.

Pénteken és vasárnap 3 előadás 4, 6 és 8 órakor,
szombaton 2 előadás 6 és 8 órakor.

Minden este

teljesen új műsor.

Műsorra kerülnek a legújabb szenzációs felvételek.

**Tanulságos,
tudományos,
fantasztikus**

látványosságok, (tájképek),
néprajzi valamint sportképek,
kacagtató, humorisztikus képek

Helyárak:

Páholy 1 kor. I. hely 80 fill.
II. hely 60 fill. III. hely 40 fill.
10 éven aluli gyermekek minden helyár felét fizetik.